

Manuál k vlastivědné práci

Tento text by měl být velmi stručným manuálem k tomu, jak by měla vypadat kvalitní vlastivědná práce.

1. Struktura

V žádné vlastivědce by nemělo chybět těchto několik věcí:

- Úvodní strana, obsahující název, jméno a oddíl autora a název ZS
- Úvodní text, který se většinou týká toho, proč sis vybral zrovna toto téma - stačí třeba půl stránky.
- Samotný text vlastivědné práce
- Závěr (k čemu bude tvoje vlastivědka dobrá)
- Případné přílohy
- Seznam použité literatury a zdrojů
- Obsah
- Pokud jde o obrázky, u akademických prací (jejichž je vlastivědka zjednodušenou podobou) je obvyklé psát text bez obrázků a ty pak umístit nakonec do obrazové přílohy. U vlastivědné práce na tom až tak nezáleží a je na tobě, zda chceš mít obrázky v textu či ne.

2. Délka

Předepsaná délka vlastivědné práce je osm stránek. Míněno je tím osm normostran, jedna normostrana = 1 800 znaků včetně mezer. Word to snadno spočítá, jedna normostrana psaná Times New Roman 12 je cca půl stránky A4.

3. Grafická podoba

Vlastivědku budeš pravděpodobně psát v MS Word nebo nějaké jeho období. Tyto programy většinou přímo vybízí k tomu, použít co nejvíc různých druhů formátování, velikostí nadpisů, zarovnání, fontů, kurzív apod. Zde ovšem platí, že méně je někdy více. Aby nebyla vlastivědka zcela nepřehledná, je dobré znát několik zásad:

Fonty: Na vlastivědku bohatě vystačíš se třemi fonty - jeden na hlavní nadpis na úvodní straně, druhý na nadpisy a třetí na text. Jakýkoliv další je už navíc a práce začne vypadat lajdácky. Na nadpisy se obvykle volí bezpatková písma (Arial, Helvetica, Tahoma, Verdana,..), delší texty se lépe čtou písmem patkovým (Times New Roman, Calibri,...). V některých případech lze použít kurzívu písma (obvykle důležitá slova v textu, citované úseky), popřípadě tučné písmo (názvy apod.). U nadpisů se dá pracovat s velikostí písma, ale v určité míře i s fonty (zdůraznění článku, oživení, nebo grafické vylepšení).

- Hierarchie nadpisů: Je pro přehlednost práce nejspíš nejdůležitější věc. V podstatě jde o to, aby nadpisy stejné důležitosti byly psány vždy stejným písmem. Pro práci tohoto rozsahu to budou nejspíš dvě, maximálně tři úrovně nadpisů - nadpisy kapitol (řekněme Arial 20), podnadpisy (Arial 16) a názvy odstavců (Arial 14). Podle této struktury pak budeš tvořit obsah na konci práce.

Zarovnání: Výchozím nastavením je v MS Word zarovnání doleva. Doporučuji použít spíš zarovnání do bloku, vypadá mnohem líp a upraveněji.

Odstavce: Jsou důležitější věc, než se zdá na první pohled. Odstavec vždy začíná na novém řádku (tj. zmáčknout Enter, i když to náhodou vyjde i bez něj) a na začátku odstavce jsou buď tři mezeri, nebo tabulátor (Tab). Odstavce jsou zásadní pro přehlednost textu.

Oddělování stránek: Ctrl+Enter = nová stránka. Velice užitečné, protože se ti potom nerozhodí celá práce, když připíšeš na první stránku dva řádky.

Kdyby tě zajímalo něco víc, zadej si do Googlu "typografická norma".

4. Obsah

Pro obsah práce neexistuje mnoho obecně platných rad. V několika odrážkách pár věcí, na které by člověk neměl zapomenout:

Zdroje: i v případě, že se věnuješ tématu, které dobře znáš, je dobré pracovat se zdroji - ať už knihami, nebo internetem. Zvláště u těch internetových je pak potřeba informace z nich ověřovat. Proto je dobré pracovat s více zdroji naráz. Nezapomeň samozřejmě všechny zdroje uvést na konci práce.

CtrlC, CtrlV: existuje něco, čemu se říká etika akademické práce. To je soubor zásad, který mimo jiné říká, že pokud doslovně cituji nějaký zdroj, je nutné to uvést. To by mělo platit i pro vlastivědnou práci, není samozřejmě nutné se zabývat přesnými normami pro citování, stačí, aby bylo zřetelně poznat, kterou část psal autor a která pochází odjinud. Citovaný text by samozřejmě neměl tvořit většinu textu vlastivědky, existují ale texty, které nelze přepsat vlastními slovy. Pokud je takovýto text delší, je dobré ho zařadit jako přílohu a nezapočítávat do délky práce. Příklad: u vlastivědné práce o fotbale je v textu zařazen výběr hlášek komentátorů (cca 2 odstavce), stažený ze stránek na internetu a na konci práce jako příloha pak dvoustránková pravidla hry, stažená ze stránek FIFA. U obou citací je uveden zdroj.

Téma: výběr tématu je u vlastivědky poměrně volný, důležitější je jiná věc: rozvrhnout práci tak, abys zvládl téma pokrýt co nejkompletněji. A taky mít v práci systém, neskákat od jednoho k druhému a nevynechávat. Příklad: píšu-li o tom, jak se staví dům, nemůžu začít osmi stránkami o konstrukci střechy, na zbylých dvou psát o kopání základů a rámování oken a úplně vynechat třeba územní plánování nebo stavbu zdí.